

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 93

Sobota, 24. novembra 1934

Leto IX

25letnica jugoslovanske socialistične konference

Narod in država ter socialna demokracija

Dne 21. in 22. oktobra letos je minulo petindvajset let, ko se je sestala v Ljubljani konferenca jugoslovanske socialne demokracije, ki je v znani tivolski resoluciji formulirala svoj

narodnostni in državno politični program

Te dni smo torej obhajali petindvajsetletnico tega zgodovinsko pomembnega dne. Prav je, da naše delavstvo te obletnice ne pozabi in da tudi ob tej priliki pove: »da se je izmed vseh političnih strank, ki so kedaj obstojale v Sloveniji, socialno demokratična stranka prva zavedla historičnega (zgodovinskega) pomena jugoslovanskega vprašanja in da je

prva postavila kot temeljno programatično zahtevo politično in kulturno zedinjenje vseh južnih Slovanov.« (J. C. »Svoboda«).

Konference v Tivoliju so se razen delegatov Jugoslovanske socialno demokratične stranke v Ljubljani udeležili za nemško-avstrijsko socialno demokracijo dr. Viktor Adler in dr. Karel Renner, za srbsko soc. dem. stranko Dimitrije Tucović, za češko Bruha in Šmeral, za italijansko Scabar, za bosansko Sretan Jakšić, Raušer in Salamunović, za hrvatsko Viljem Bukšeg in Juraj Demetrević. Kdor premotri listo teh imen, bo lahko spoznal, da je jugoslovanski proletarijat krojil svoj narodnostni in državno politični program

v polnem soglasju z mednarodno socialno demokracijo.

Kako lepo je to podčrtal pokojni s dr. Adler v svojem govoru na javnem shodu, rekoč: »Nemci, Čehi in Italijani prihajajo v tuje mesto, in vendar prihajajo ne kot tujci, ampak kot bojovníki k sobojovníkom, kot socialni demokrati k socialnim demokratom. Slovanski jug nam podaja silno sliko: mladi narodi množijo svoje sile in krepe svojo samozavest in v tem procesu tvorijo ravno proletarijat, ki mu meščanstvo odreja narodni čut, merilo kulturnega razvoja. Mednarodni smo, ker smo narodni v najboljšem pomenu besede in ker ljubimo svoj narod;

proletariat utelešuje v vsakem narodu najplemenitejši del.«

In pokojni s. Dimitrije Tucović (Beograd) je kot v dopolnilo teh besed dodal:

»V boju za osvoboditev proletariata je delo za narodno osvoboditev.«

Temu načelu je ostala socialna demokracija zvesta, kakor je ostala zvesta svojemu narodnostnemu in državnemu programu, čigar uresničenje je od prvega početka smatrala kot historično nujnost.

Njen narodnostni in državni program je do neke mere že tudi našel svojo uresničitev. »Delavska Politika« z dne 30. novembra 1929. je ob priliki 20 letnice tivolske resolucije po pravici zapisala: »Udeleženci tivolske konference niso mogli pričakovati, da se bo, preden bo poteklo dvajset let, v obrambo istih idej, ki jih je socialna demokracija prva formulirala in jim dala političnega iz-

Tivolska resolucija.

Prva jugoslovanska socialnodemokratična konferenca izjavlja:

I.

Aneksija Bosne, na Hrvatskem vladajoči sistem, zopet okrepljeni birokratični režim v Avstriji ter trajno vzdrževanje fevdalne oligarhije na Ogrskem dokazujejo neoporečno, da je Avstro-Ogrska kot vesela poskusila krepiti sunek v imperialistični smeri. Ta poizkus se opira politično na stari centralistični absolutizem, socialno in gospodarsko na stari fevdalni agrarizem z njega carinsko-političnim izstradavanjem množic ter združuje s tem novo kapitalistično izkoriščanje, ki dobiva za Jugoslovane, pridružene monarhiji, značaj eksploatacije. Ta sistem pomenja za široke mase jugoslovanskega ljudstva proletariziranje in osiromaševanje, oviraje pa obenem industrijalizacijo.

V kolikor pa izraža porajajoči se imperializem silo dualistične Avstro-Ogrske, postaja hkrati faktor, ki jo razdira in prevrača. Njegova stebra sta absolutistična metoda v Avstriji in fevdalna razredna vlada na Ogrskem, tako da je v kričečem nasprotju z vsemi zakoni političnega, gospodarskega in socialnega razvoja, da ovira razvojne moči vseh narodov Avstro-Ogrske ter jih goni v najblaznejšo nacionalistično politiko medsebojnega izigravanja in klanja, namesto v skupen boj za svobodo in kulturo.

Vsem narodom skupni interesi kakor tudi zmagovito napredujoča tendenca vseh narodov Avstro-Ogrske k nacionalni demokraciji predstavljajo proti absolutizmu in fevdalnemu dualizmu novo politično idejo narodne avtonomije, t. j. preobrazbo Avstro-Ogrske tako, da bo na enotnem gospodarskem ozemlju vsakemu narodu brez ozira na zgodovinske meje zajamčena enotnost, samostojnost in samouprava v vseh narodnokulturnih zadevah.

S stališča tega razvojnega pojmovanja izjavlja jugoslovanska socialna demokracija programatično:

1. Avstro-ogrski Jugoslovani smatrajo za končni smoter svojega narodno-političnega stremljenja popolno narodno združitev vseh Jugoslovancev ne glede na različnost imena, vere, pisave in dialektov ali jezikov.

2. Kot deli velikega enotnega naroda stremimo, da se konstituiramo kot enoten narod, ne glede na vse umetno napravljene državnopravne in politične pregrade, želeči skupno nacionalno avtonomno kulturno življenje kot svobodna enota v popolnoma demokratični konfederaciji narodov.

3. K temu končnemu cilju nas vodi le neumorno delo in boj na podlagi obstoječih realnih političnih razmer in naprav sedanje dualistične Avstro-Ogrske, boj za popolno demokratizacijo vseh narodnih, državnih in političnih institucij. Zlasti je boj za splošno, enako in tajno volilno pravico v ogrski državni zbor, v hrvatski in bosensko-hercegovski sabor in vse avstrijske deželne zbore odločilne važnosti. Iz tega razloga izjavlja konferenca, da je treba politični boj za koncentracijo vseh sil v tej smeri in v tem delokrožju smatrati za najvažnejšo nalogo jugoslovanskih socialnodemokratičnih strank.

II.

Jugoslovani, razcepljeni ne le politično na osem državnih, odnosno upravnih teritorijev, temveč tudi kulturno na štiri dele, nazivajoče se narode, so tako oslabljeni, da le fiktivno živijo samostojno življenje, ne da bi imeli v sedanjem položaju potrebnih pogojev za ustvaritev takih kulturnih razmer in pozicij, da bi se mogli kot narod ali narodi povoljno razvijati poleg drugih kulturnih narodov.

Dejstvo je, da so se poedini deli Jugoslovanstva vsled politične razcepljenosti, vsled dotik z raznimi tujimi narodi, vsled vplivanja raznih gospodarskih sfer v marsičem diferencirali. Na drugi strani pa je dejstvo, da vse, tekoma časa nastale razlike po svoji naravi in po svojem obsegu niso take, da bi opravičevale separatizem posameznih delov in cepitev na štiri narode, osobito je ta separatizem škodljiv, ker noben izmed teh posameznih delov nima moči, da izrazi svoje narodno življenje. Nasprotno pa bi si mogli vsi deli kot ena narodna celota ustvariti vse pogoje narodnega življenja in krepkega kulturnega razvoja v prid sebi in splošni kulturi.

Jugoslovanska socialna demokracija smatra sedanje jugoslovanske narode le za element, ki naj ustvari enoten narod, in konstatira, da treba v svrhu oživitvornitve te enotnosti smotrenega skupnega, kulturnega in političnega dela, ne glede na današnje politične formacije in meje. Zlasti smatra potrebnim sporazumljenje o skupnem narodnem jeziku in pravopisu, kot prvem predpogoju popolnega enotnega narodnega življenja Jugoslovancev. To pa je dosegljivo le s sistematično postopno kulturno politiko v vseh delih tega naroda.

raz, smatralo za potrebno, razveljaviti ustavo, ukiniti splošno in enako volilno pravico, ukiniti vse državljanske pravice, društveno svobodo, svobodo besede, da se bo smatralo za potrebno v zaščito teh idej izdati posebne zakone in ustanavljati posebna državna sodišča.«

Ni bilo potrebno to storiti radi delavstva, ampak v obrambo

pred tistimi, ki so tudi nasprotniki delavstva.

Globlji smisel narodnemu in državnemu edinstvu pa more dati samo proletarijat. »Buržuazija pričakuje od naroda le to, da jo narod brani, proletarijat pa jasno zahteva, da narod vlada.« (»Svoboda« št. 12-1934).

Pred 25. leti

Odkar obstoja razredno delavsko gibanje pri nas in drugod, sta se buržuazija in malomeščanstvo trudila, prepričati javnost, da je socialistično gibanje zgolj materialistično, da nima smisla ne za kulturo, ne za narodnost in da se bori samo za želodec.

Da je ta trditev naših nasprotnikov neresna in obenem zlobna, ni treba posebej dokazovati, ker so dele in uspehi razrednega delavskega gibanja to trditev najodločneje demantirali in dokazali, da se delavstvo ni borilo in se ne bori samo za želodec (dasi je moralo vprašanju želodca posvečati največ pažnje), temveč tudi za narodni in kulturni dvig, samostojnost in svobodo.

Mi socialisti v bivši Avstriji, kakor naši sodruzi iz Hrvaške, Bosne, Hercegovine in Srbije, smo velik del naše energije in časa posvetili kulturnemu in narodnemu vprašanju. Nihče ni na svoji koži bolj občutil zavozlano rešitev narodnega problema, kakor mi, ki nismo bili internacionalisti samo v teoriji, temveč

smo živeli na terenu, kjer je bilo treba idejo mednarodne solidarnosti v praksi izvajati.

to je, v narodno mešanih krajih. Za naše gibanje v narodno mešanih krajih je bilo narodno vprašanje obenem gospodarsko in socialno. Boju za dobrobit in pravice delavstva je brezpogojno moral slediti boj za zaposlenje slovenskega delavstva, katerega se je čestokrat iz narodne mržnje izpodiralo.

Ne samo mi jugoslovanski socialisti, temveč celokupno socialistično gibanje je moralo narodnemu vprašanju posvečati veliko pažnjo že od vsega početka, kar najbolj dokazuje takozvani Brnski narodnostni program avstrijske socialno-demokratične stranke, ki je slonel na osebnem principu.

Ali z razvojem dogodkov v celi Avstro-Ogrski, zlasti po ustanovitvi Srbsko-hrvaške koalicije (pri kateri so z vso dušo sodelovali naši sodruzi na Hrvaškem), po brutalni aneksiji Bosne in Hercegovine s strani imperialistične Avstrije, je Brnski narodnostni program postal nezadosten in v praktičnem življenju bolj na papirju. Misliti je bilo treba na nov program, kateri bo našim težnjam bolj prikladen, da bodo narodi Avstro-Ogrske prišli

do svojih narodnih in političnih pravic.

Na podlagi teh, z brzino se razvijajočih dogodkov, je tudi naša tedanja Jugoslovanska socialno-demokratična stranka morala poseči v dogodke same in razmišljati o bodočnosti jugoslovanskih narodov. Strankin zbor, ki se je vršil začetkom leta 1909, je pooblastil izvrševalni odbor, da skuša navezati čim tesnejše stike z vsemi jugoslovanskimi socialističnimi strankami na Balkanu.

Na podlagi tega sklepa je šel tedanji naš predstavnik, E. Kristan, z vso svojo energijo na delo, da ta sklep realizira. Njemu, ki je bil fanatičen socialist in Jugoslovane, se je v kljub raznim težkočam posrečilo

pridobiti vse socialistične stranke na Balkanu za

skupno konferenco,

na kateri naj bi se do podrobnosti pomenili o vseh narodno-političnih in socialnih vprašanjih, ki se tičejo vsega delovnega ljudstva na Balkanu in da se določi skupen program za bodočnost.

Za 21. in 22. novembra 1909 je bila sklicana ta prva konferenca jugoslovanskega socialističnega delavstva, ki se je vršila v hotelu »Tivoli« v Ljubljani.

Za nas vse, ki smo bili na tej konferenci navzoči, je bila ta konferenca zgodovinski dogodek in smo se je udeležili z nekimi mističnimi občutki in tudi praznično razpoloženimi. Povod temu razpoloženju je dalo jugoslovansko vprašanje samo. To posebno nam, ki smo prišli iz Istre, Trsta in Gorice (kjer smo živeli v nepretrganem narodnem boju), drugič pa tudi ta občutek, da se bomo seznanili z našimi sodrugi iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije ter Češke, kateri so bili enih misli, da kakor za socialno, tako tudi za nacionalno vprašanje mora biti socialistični proletarijat v prvih vrstah in

potom razrednega boja in mednarodne solidarnosti proletarijata izvajati svobodo, pravico in enakost za vse narode.

Sama konferenca se je pričela z velikim manifestacijskim shodom, ki se je vršil v Mestnem domu, kateri je bil po obisku in razpoloženju tako impozanten, kakor malokateri shod. To sliko navdušenja imamo še danes živo pred očmi. Na tem shodu so govorili skoro vsi gosti ter vsi kot eden izjavljali svojo solidarnost v boju za osamosvojitve in svobodo jugoslovanskih narodov, predvsem delavstva.

Konferenca se je istega dne popoldne in v pondeljek nadaljevala ob največji pazljivosti vseh navzočih. Največjo pažnjo so konferenci posvečali ss. dr. Adler, Renner, Šmeral, Tucović, Demetrovič, Jakšič, E. Kristan in drugi, ker vsi ti so se najbolj zavedali resnosti tega dogodka in važnosti resolucije, katere bo imela dalekosežne posledice za bodočnost.

Resolucija, ki je bila rezultat dvodnevne temeljite razprave, je brez dvoma zgodovinski akt v življenju jugoslovanskega proletarijata.

Ljubljanska purgarija — klerikalna in liberalna — je to našo zgodovinsko konferenco — skoro bi rekli — prezrla. En del, t. j. klerikalni, je bil celo sovražno razpoložen in njegov organ »Slovenec« je to konferenco imenoval »Majhen rdeč akt«, na katerem so vsi govorniki rohnili proti **trializmu** (klerikalci so bili takrat tudi trialisti). Isti list je tedne kasneje imenoval to konferenco »nedeljsko komedijo« itd.

Kdo je bil komedijant, je pokazala zgodovina. Socialistično delavstvo je ostalo verno svojim sklepom. Klerikalno glasilo in njega gospodarji so ves ta čas obračali plašč po vetru. Iz črno-zlatih trialistov so postali hudi Jugoslavi, nato še hujši avtonomisti, kaj bodo postali v bližnji bodočnosti, bomo šele videli, ker so zelo okretni.

Mi internacionalisti in rdečkarji smo šli svojo pot in se zavedali, da kot taki

vršimo svojo zgodovinsko, socialno, narodno in kulturno nalogo

v korist delavstvu in celotnega naroda. Mirne duše se pridružujemo vzkliku s. Adlerja na tistem shodu v Mestnem domu, ko je iz srca izjavil: »Mednarodni smo, ker smo narodni v najboljšem pomenu besede in ker ljubimo svoj narod. Proletarijat utelešuje v vsakem narodu najplemenitejši del.«

P. J.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

V čem je moč delavstva?

V resnem delu, ne v sami kritiki in razdiranju

V delavskem gibanju in izven njega se pojavljajo ponovno želje, da naj razredno-zavedno delavstvo po poti bojev ne hodi razdvojeno in po raznih taktičnih potih. Menda ga ni delavca in nameščenca, ki se zaveda svojega položaja, da ne bi gojil iste želje in celo iste trdne volje. Naše gibanje je to načelo in prepričanje gojilo vedno in ga goji še danes. Ali na eno stvar moramo opozoriti. Enotno gibanje delavcev in nameščenec mora imeti

predvsem organizatorično konstruktiven značaj,

to je, voljo ustvarjanja pozitivnih dobrin za delavstvo in nameščenstvo, ne pa kritikasterske slabosti, ki gibanje razkrajajo in organizaciji

delajo težkoče v izvajanju programa in utrditve organizacije. Organizacije morejo hoditi po legalni poti, ki jo imajo.

Organizacije morajo krepiti svojo ideološko in organizatorično stran

ter delovati po določenem in tudi zakonitem programu. Iskren prijatelj enotnega delavskega in nameščenkega gibanja je oni, ki se tem neodvnljivim normam podredi ter konstruktivno podpira v možnih mejah gibanje. Novinec to težko razume, razumeti pa mora to delavec in nameščenec, ki pozna svoje interese in ki pozna, kaj druži in kaj razdružuje proletarijat in ki pozna ideološke naloge našega gibanja.

Brezposelnost narašča tudi v Franciji

Zakaj odpušča Francija tuje delavce?

V Franciji se pojavlja brezposelnost ter ima okoli 350.000 nezaposlenih delavcev. Vseljevanje tujih delavcev bo zaradi tega otežkočeno. Podaljšanje bivanja v Franciji bo dovoljeno le po strogi preiskavi. Nadaljnje bivanje bo dovoljeno le onim delavcem, ki bivajo že nad dve leti v Franciji. Vlada bo dalje odredila, da se smejo zaposlovati pri javnih

delih države, okrožij, občin le francoski delavci, razen specialistov, če ni francoskih dovolj. V privatnih podjetjih ne sme presežati število tujcev 10% delavcev. Pri zaposlitvi tujcev se bo upoštevalo priateljske države in narode. Nadzorstvo nad tujimi delavci ima obrtno nadzorništvo.

Mehika uči

O trpečem delavstvu in trpeči cerkvi

Mehika je že več let pozorišče boja med državo in tamkajšnjo katoliško cerkvijo. Pravi vzrok tega boja je v tem, da se klerikalizem upira izvedbi lajškega šolskega poka. Država hoče imeti absolutno oblast nad vzgojo mladine v socialnem smislu brez vmešavanja verskih izpovedi. Proti tej zakonodaji se buni klerikalizem, ker hoče ohraniti prejšnji vpliv na vzgojo naroda. Klerikalno gibanje v Mehiki je torej na-

perjeno proti zakonom in oblasti, zato vlada tudi preganja ljudi, ki se upirajo in rovarijo proti obstoječim zakonom.

To je treba pojasniti, ker dela klerikalizem tako reklamo za Mehikance, ki vodijo revolucijo proti vladi zaradi privilegijev, ki bi jih radi uživali. To so »trpeča« cerkev. Če se pa delavci bore za socialne in politične pravice, so pa marksisti in roparske tolpe.

Socialistična delavska internacionala v Pragi

Tajništvo socialistične internacionale pojde v Prago

Po vesteh iz Švice, se namerava naseliti tajništvo delavske socialistične internacionale v Pragi, kjer bo imel urad internacionale s tajnikom s. dr. Adlerjem svoj sedež.

Premestitev tajništva v Prago ima velik praktičen pomen, ker je Praga močno demokratično oporišče v srednji Evropi, odkoder se bo zopet širil duh demokracije in delavske socialne politike po sosednji Evropi.

Teroristi ne bodo izročeni

Madžarska in Italija ne bodo izročile soudeležencev marsejskega atentata

Francija je zahtevala, da ji Avstrija izroči polkovnika Perčevića, ker je glavni krivec v marsejskem umoru. Kasacijsko sodišče je predložilo justičnemu ministrstvu poročilo, v katerem pravi, da je treba ugoditi francoski zahtevi. Po kanclerjevem obisku v Rimu pa je dobilo kasacijsko sodišče nalog, da svoje mnenje popravi, to je, da francosko zahtevo označi kot neutemeljeno. — S tem je dokumentirana politika Italije, Avstrije in Madžarske v tem vprašanju.

Vatikan in posaarski plebiscit

Poročali smo že, da škofi v Posaarju priporočajo plebiscitno glasovanje za Nemčijo. Sedaj javljajo listi, da priporočajo tudi Vatikan glasovanje za Nemčijo. Očividno je vatičanska politika za priključitev Posaarja k Nemčiji zaradi tega, da bo za to uslugo Hitler rajši sklenil konordat z Vatikanom.

35 let delavski organizator Sodr. Bahun 60 letnik

V nedeljo, dne 25. t. m. bo praznoval naš sodrug Andraž Bahun 60 letnico svojega rojstva in 35 letnico organizatoričnega dela v razrednih delavskih organizacijah. Življenje s. Bahuna je ozko povezano z delavskim gibanjem, saj je domala dvetretjini svojega življenja žrtvoval za delavsko gibanje. Ni naš namen, ocenjevati na tem mestu njegove zasluge za delavstvo, zlasti železničarjev, katerim je posvetil največ pažnje. To oceno prepuščamo razredno-zavednim delavcem, ki so ga nešteto krat povabili s težavnimi in odgovornimi funkcijami. Povdariti hočemo le, da je delež njegovega dela v boju za delavske pravice velik, in da je radi tega moral tudi mnogo pretrpeti.

Rodil se je kot otrok revnih staršev in je že s sedmim letom izgubil očeta ter ga je morala mati izročiti tujim ljudem v oskrbo. Služil si je trdi kruh že od rane mladosti. Leta 1900 je vstopil v službo bivše južne železnice, na postaji Maribor, glavni kolodvor. Lebo pozneje je to službo zapustil in se podal v Trst, kjer je znova vstopil v železniško službo. Že v Mariboru se je strokovno organiziral v takratni organizaciji »Splošnega pravovarstvenega društva«. Od tedaj pa je ostal zvest organizaciji vse do danes. Tekom službovanja se mu je zgodila marsikatera krivica, kar pa ga je le utrdilo v prepričanju, kako potrebna je za delavca organizacija. Sprva je vršil v organizaciji agitatorična dela, že par let pozneje pa je bil izvoljen za predsednika »Splošnega pravovarstvenega društva, Trst I«, katero funkcijo je izvrševal vse do prevrata. Organizacija tudi med vojno ni prenehala z delovanjem. Za časa njegovega predsedovanja se je podružnica številčno in moralno dvignila, štela je okrog 500 članov, vsled česar so se lahko podvzele razne akcije za izboljšanje službenih razmer, ki so se organiziranim železničarjem skoraj vse stodostno posrečile. Za uspehe se je imelo članstvo zahvaliti predvsem medsebojni solidarnosti, h kateri jih je navajala organizacija, in medsebojnemu zaupanju, ki je vladalo med organiziranimi železničarji. Bahunov najboljši sodelovalec je bil v takratni dobi s. Znidaršič, ki mu je zvesto stal ob strani in katerega se še danes rad spominja. Neštete so intervencije, seje, sestanki in shodi, pri katerih je s. Bahun aktivno sodeloval. Pod njegovim vodstvom je takrat tožilo okrog 800 železniških delavcev iz Trsta in ostalih prog v Primorju upravo bivše južne železnice, ker jim ni hotela izplačati dnevnice, ki so jih uživali delavci državnih železnic. — Poleg delovanja v strokovnem pokretu pa se je s. Bahun udeleževal ves čas tudi v ostalih delavskih organizacijah. Bil je dolgoletni član deželne odbora »Jugoslovanske socialno demokratične stranke« za Trst in okolico, odbornik kulturnega društva »Ljudski oder« v Trstu itd. Po prevratu se je preselil v Maribor, kjer je nadaljeval s svojim delovanjem v delavskih organizacijah. Izvoljen je bil za predsednika podružnice »Saveza železničarjev Maribor III«, zelo agilno pa se je udeleževal tudi v bivši socialistični stranki, ki ga je že leta 1920 delegirala v mestni svet. Pozneje je bil še trikrat izvoljen na listi socialistične stranke v mariborski občinski svet, kateremu je pripadal, dokler ni bil razrešen funkcije l. 1929. Njegovo plodonosno delovanje v občinskem zastopu je znano. Denuncijanti, ki so opravičali ta ogaben posel zadnja leta med mariborskimi železničarji, tudi njemu niso prizanesli. V teku treh mesecev je bil pred dvema letoma trikrat premeščen, končno pa se mu je vendar posrečilo izposlovati premestitev nazaj v Maribor.

Kljub vsem šikanam in krivicam, ki jih je moral prenašati, s. Bahun ni klonil. Hodil je zvesto po ravni poti, po edini poti, ki bo privedla delavstvo v lepšo in boljše bodočnost. Vsem tem zaprekam zamore kljubovati le človek, ki veruje v zmago socializma.

Zelimo, da nam narava ohrani s. Bahuna še mnogo, mnogo let čilega in svežega v vrstah razredno-zavednega delavskega pokreta.

Doma in po svetu

Žalna seja Društva narodov v spomin kralja Aleksandra se je vršila 20. t. m. Na seji je bilo zastopanih 60 držav. Spominski govor je imel predsednik dr. Beneš, ki je omenjal kralja Aleksandra in francoskega zunanjega ministra Barthouja kot dva glavna tvorca miru in prijateljstva med narodi.

Italija ne izroči Pavelića in Kvaternika. Italijanski listi poročajo, da Italija ne izroči Pavelića in Kvaternika francoskim oblastem, češ, da v konvenciji o izročanju zločincev ni nobene določbe o postopanju za atentatorji. Na isto »nedostatnost« konvencije se bosta nedvomno sklicevali tudi Avstrija in Madžarska.

Katoliški »Slovenec« zmerja katoliške Poljake z boljševiki. Zakaj? Ker baje pripravljajo nov zakonski načrt za ureditev bračnega vprašanja. Po tem zakonskem načrtu bi se naj uvedla v Poljski civilna poroka. Za ločitev zakona se predvidevajo

gotove olajšave. Zakon se lahko loči, če en zakonski drug z drugim grdo ravna ali ga težko žali, ali če eno leto ne živita več skupaj. Člen 54. načrta določa tudi, da se po treh letih skupnega življenja zakonca brez nadaljnjega lahko razideta, če uvidita, da drug drugemu ne ugajata. To se pravi, da hočejo Poljaki uvesti takozvani zakon na poskušnjo. »Slovenec« vse to kar sapo zapira, vendar je iz tega zopet razvidno, da je celo v katoliški Poljski življenje močnejše kakor cerkvene dogme.

Občina Split za nezaposlene. Občina Split je sklenila uvesti razne davščine, s katerimi hoče zbrati 1 milijon 300.000 dinarjev za preskrbo nezaposlenih.

Sovjetski poslanik v Sofiji. Za sovjetskega ruskega poslanika v Bolgariji je imenovan Raskolnikov.

Avstrija se hoče oborožiti. Tako je povedal v Ženevi avstrijski dele-

gat baron Pflügel. Italija podpira Avstrijo.

Nameravan atentat na dr. Beneša? V Nici so zaprli terorista krojača Vladislava Kissa iz bratislavske okolice. Oblasti sumijo, da je nameraval izvesti atentat na dr. Beneša, ki je potoval skozi Nico.

Nova vlada v Belgiji. Belgijsko vlado je sestavil Theunis iz zastopnikov katoliške in liberalne stranke. Theunis je vabil socialiste v vlado, ki so pa sodelovanje odklonili.

V Abesiniji so te dni v nekem mestu napadli domačni italijanski konzulat in ga popolnoma porušili.

Knjige Cankarjeve družbe

»Sesuti stolp«, izpod peresa našega ameriškega rojaka in sodruga Moleka, je četrta knjiga, ki smo jo dobili. To je tretji del romana, ki nam slika težko življenje slovenskih izseljencev v Ameriki, njih gosposarske, socialne in kulturne razmere, njihovo veselje in trpljenje, uspehe in neuspehe, njihove podvige in propadanje. Glavni akter romana, Tone Plešec, nam v prvi knjigi »Dva svetova«, pripoveduje o svoji poti iz Dolenjskega v Ameriko, njegovo iskanje zaslужke, njegove težke boje, med katerimi se dokoplie do spoznanja, da je v socializmu edina rešitev za delavca. V drugi knjigi »Veliko mravljišče«, nam opisuje življenje naših izseljencev v ameriškem velenem mestu, Čikagu, njihovo pehanje za zboljšanjem svojega položaja, njihove socialne razlike in verske ter politične prepire. V predležečem tretjem delu, ki mu je čisto pravilno dal vizionarni naslov »Sesuti stolp«, pa doseže njegov pripovedniški talent svoj višek. Slika nam

nenaden padec objestne in neobzirne Amerike

globok prepad krize, kar je hudo prizadelo za vrhunca njene bajeslovne prosperitete v tudi ameriške Slovence. Na vseh koncih in krajih poka in se ruši, podjetja, ki so se zdela zgrajena za večnost, razpadajo v prah. Toliko opevana ameriška prosperiteta in blagostanje se izkaže kot pisan milnični mehurček, ki se ob prvi močnejši sapi razpoči v nič. Banke zapirajo svoje šalterje, v skladiščih gnije nakopičeno blago, ki ga ne more nihče več kupiti, trgovine se zapirajo, ker zastoj čakajo odjemalcev, tovarne odpuščajo svoje delavstvo, ker ni nikogar več, za katerega bi se lahko producirale. Medtem pa se polnijo ceste in predmestni brlogi s tisoči slušajnih in razcapanih postav, ki se po smetiščih ruvajo s psi za gnile odpadke jestvin. Dvajset milijonov ljudi ne ve, kje bi dobilo grizljaj, da si uteši moreči glad, dvajset milijonov ljudi ne ve, kam bi čez noč glavo položilo, dvajset milijonov ljudi se v kruti zimi gohili in bosih stiska po zapuščenih kotih.

»Pred desetimi leti smo se smejali, ko so nam pravili, da v Rusiji gladujejo. Danes se pa Rusi lahko nam smejajo!«

»Nam bo že prezident Hoover dal — on je pošten.«

»Hahaha, prašič! Saj imaš, kar ti je dal!«

»Nikarte, bratje, saj Hoover ni kriv! Tudi Amerika ni kriva! Evropa je kriva s svojo vojno! Mi smo jim dali denar za vojno, zdaj nam pa nočejo vrniti!«

Internacionala in Posaarje

Posaarski delavci proti Hitlerju

Mednarodna strokovna zveza je imela dne 16. t. m. sejo v Parizu ter sklenila na pobudo posaarskega delavstva resolucijo, v kateri pozivlje posaarsko delavstvo, da glasuje ob plebiscitu za status quo, to je, za sedanjost francosko upravo, ker si drugače ne bi mogli ohraniti pridobljenih socialnih pravic. Zveza poziva obenem Društvo narodov, da poskrbi za popolnoma svobodno in tajno glasovanje ob plebiscitu, ki se ima vršiti spomladi.

»Kaj pa 'stock market'? (Banka.) Si pozabil?«

»Osli, čvekaši! Nihče posamezni ni kriv! Sistem je kriv! Uvesti je treba čisto nov sistem!«

»Živela revolucija!«

»Tiho, ničvredni mrčes! Zaspite! Slabo mi prihaja, ko vas poslušam! Vaša revolucija je prazna, gnala slama... Nocoj klepetate o revoluciji, jutri boste pa spet stali v vrstah ko prihljeni čucki in boste lizali tolsto roko, ki vam bo vrgla par odpadkov pred noge. To boste delali dan za dnem in leto za letom, pa naj traja ta kriza še sto let... Hlapci!... Kaj neki čvekate o poštenem 'stock marketu', o poštenem Hooverju, o poštenih borzjancih, o poštenosti in sočutju današnje družbe! Ali je osat že rodil fige? Menda bi rad imel poštene tatove, poštene roparje in angeljske hudiče...!«

Tak je del pogovora lačnih razcapanih brezdomcev, ki se v umazanem azilu na tleh stiskajo čez noč drug k drugemu, da bi se ogreli. Prizor v azilu in pa prizor navala malih vlačičev na banko, ki jim pred nosom zapre šalterje in proglasi stečaj, so edinstveni v naši literaturi.

Pravim v naši,

čepprav nam »Slovenec« tudi letos očita, da nima Cankarjeva družba nič domačega, nič slovenskega, ampak gol importiran materializem. To delo je napisal Slovenec, čeprav ameriški. Ali ameriški rojaki zani niso več Slovenci? Seveda, okrog »Amerikanskega Slovence« najbrž še, samo tistih 60.000 pri SNPJ ne več. Če bi pa kak slovenski franciskan v Ameriki spisal nov molitvenik, potem pa bi bila to gotovo velika pridobitev za slovenstvo. Očitajo nam, da si izposojamo socialne motive drugih, domačih pa, da ne vidimo. Ali niso ameriški Slovenci naši? Ali ni njihovo trpljenje naše? Ali jih priznavamo za svoje samo takrat, kadar beračimo pri njih za pristradane dolarje za razne spomenike? Pa tudi, če bi tega ne napisal Slovenec in če bi ne obravnaval strašnih socialnih razmer naših izseljencev, bi morali to delo vseeno pozdraviti kot občeloveško, torej tudi naše. Ko je pred leti izdala Vodnikova družba neko povest o naših izseljencih v Westfaliji, tedaj so tisto reč na vse pretege hvallili. Zakaj? Ker se ni brigala za socialne probleme v toliki meri, kakor za hejvzgojo tistih siromakov, ki jim je v prvi vrsti potreben kruh. Kruh pa je banalna reč za tiste, ki imajo maslenih rogljičev dovolj, zato jim bolj ugaja, če se piše o — belih tulipanih. (Dalje prihodnjič.)

KRAJEVNI MEDSTROKOVNI ODBOR

(STROKOVNE KOMISIJE) V MARIBORU

sklicuje za nedeljo, dne 25. novembra 1934 ob 9. uri dopoldne v dvorani pivovarne »Union«

delavsko manifestacijo

s sledečim dnevnim redom:

1. »Proslava 25-letnice Tivolske resolucije«, referent (»Svobode«) s. dr. Celestin Jelenec iz Ljubljane.
2. »Položaj in zahteve delavstva«, referent s. Josip Petejan.

Pri proslavi bo igrala godba »Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev« v Mariboru pod vodstvom kapelnika g. Maksa Schönherria, nastopil pa bo tudi Združeni delavski pevski zbor pod vodstvom g. Cibica.

Delavci, delavke, nameščenci!

V nedeljo vsi točno in polnoštevilno v Unionsko dvorano. Opozorite na prireditev vsakega zavednega delavca in delavko!

KRAJEVNI MEDSTROKOVNI ODBOR V MARIBORU.

Habsburška posvetovanja v Avstriji.

Nezaslišano izzivanje Jugoslavije. — Jugoslavijo bi radi izbrisali iz mape iz zemljevida

»Pravo Lidu« zopet poroča z Dunaja: O priliki rojstnega dne Otona Habsburškega dne 22. novembra so se vršila na Dunaju zopet obširna posvetovanja Habsburgovcev in njihovih prijateljev — pristašev v avstrijski vladi, kako Avstrijo čimprej vrniti v roke Habsburžanov. Izdali so med drugim ob tej priliki lepak, v katerem pravi: »Avstriji, pokažite celemu svetu in svojemu sovražniku na jugu, na severu (mišljena Čehoslovaška, op. ur.), kako mislite. Kamorkoli pridete, povsod danes in v najbližjih dneh je naše geslo: »cesar se mora zopet vrniti!«

Žepni koledar Habsburgovcev tudi izziva.

Cilj avstrijskih monarhistov pa kaže najbolje žepni koledar, ki so ga izdali za leto 1935. V tem koledarju se imenuje g. Oto Habsburg ne samo kot cesar avstrijski, ampak tudi kot kralj češki, madjarski, hrvaški, slavonski in dalmatinski.

Kaj piše »Der Oesterreicher«?

»Pravo Lidu« z dne 20. novembra piše k vsem tem predvratnim intrigam habsburških eksponentov na Dunaju, med drugim sledeče:

»Monarhisti hočejo izbrisati Jugoslavijo.«

Po Marseillskem atentatu, kojega sledovi peljejo čisto jasno k avstrijskim monarhistom, smo mislili, da bodo avstrijski

pomočniki morilcev iz Marseilla nehali z agitacijo. Zmotili smo se. Kaj je napisal avstrijski legitimistični tisk o umoru, ne bo nikdo več prekosil. Med drugim je pisal: »Jugoslavija, vladana po tričlenskem regentskem svetu, je moment nemira v Evropi. Samo habsburška država je lahko tu obrambni zid. Zadnji čas, da se v nemoči ne branijo dalje po vrnitvi Habsburžanov kot garanci miru. Atentat je bil izbruh dolgo tlačene jeze ljudskih mas v Macedoniji, Hrvaški, Hercegovini in v Črni gori. Atentat ni delo inozemskih sil, ne makedonskih, ali hrvaških rodoljubov, ampak eksplozivni izbruh notranje napetosti. Z ozirom na to situacijo je zadnji čas, da se revidira politika mirovnih pogodb. Ima-li Jugoslavija sploh še pravo, da obstoja dalje? Ima-li ta notranje razvarena država pravico, da brzdava razvoj srednje Evrope? Zakaj je ta Jugoslavija proti restavraciji Habsburžanov v Avstriji? Zato, ker ve, da bi že sam povratek cesarja na Dunaj silil anektiranje slovenske narode, da zapustijo zgubljeno slovensko misel.«

To so citati lista »Der Oesterreicher«, kojega sotrudniki so razen aktivnih ministrov general Sarkotič in podpolkovnik Jvan von Perčević. Kdor bi še ne hotel verjeti, naj si prečita članek s podpisom šifre J. V. »Habsburgovci in njihovi nasprotniki« z dne 12. novembra.

Tako »Pravo Lidu«. In ti ljudje vladajo sedaj krščanskosocialno Avstrijo, katero so tudi naši klerikalci s tolikim veseljem pozdravljali.

Žepni koledar avstrijskih monarhistov

Allerhöchstes Herrscherhaus.

Otto I. Kaiser v. Oesterreich, König von Böhmen usw., Apostolischer König v. Ungarn, dieses Namens der Zweite, König von Kroatien, Slavonien und Dalmatien usw.: geb. zu Wartholz bei Reichenau am 20. November 1912.

Geschwister

Seiner Majestät des Kaisers und Königs.

Kaiserliche Prinzen und Prinzessinnen, Erzherzoge und Erzherzoginnen von Oesterreich, Königliche Prinzen und Prinzessinnen von Böhmen, Ungarn, Kroatien usw.

Adelheid geb. zu Schloss Hetzendorf am 3. Jänner 1914.

Robert geb. zu Schloss Schönbrunn am 8. Februar 1915.

Felix geb. zu Schloss Schönbrunn am 31. Mai 1916.

Ljubljana

Občni zbor protituberkulozne lige v Ljubljani se je vršil ob lepi udeležbi v nedeljo, dne 18. t. m. v dvorani OUZD v Ljubljani. O poslovanju v minulem letu je poročal predsednik dr. Joža Bohinjec. Iz poročila je razvidno, da je liga bila jako aktivna. Ustanovila je več dispanzerjev ter jih bo snovala še v bodoče. Premalo paznje pa posvečajo protituberkuloznemu boju nekateri javne samoupravne korporacije. Odbor se bavi z načrtom, da postavi primeren spomenik (zavod) v spominu pokojnega kralja. Jetika je tudi razširjena po deželi; liga bo v bodočem letu posvečila svoje delo zlasti tudi kmetiškimi občinam. — Liga je v minulem letu dala za počitniške kolonije otrok 10.000 Din. Stroški za počitniške kolonije so znašali v celoti 17.500 Din. Izdajala je pa tudi druge podpore. — Izpremenene se tudi pravila osrednje lige. Krajevne lige dobe s tem popolno avtonomijo in bodo le v organizatoričnem sestavu osrednje lige, kateri bodo prispevale primeren majhen prispevek. — V svojem referatu je omenil dr. France Debevec, kako silno je razširjena tuberkuloza. Vsako leto umre v naši ožji domovini za jetiko nad 2500 ljudi, naj-

manj 10.000 je tuberkuloznih; zdravljenja potrebnih - pa še ne okuženih - za okolico pa je več desetstisoč. Najmanj 2000 pa je neozdravljivih bolnikov. Ob teh razmerah je umljivo, da se kuža jetika nemoteno širi, ker ji je močnejše posvetiti premalo nege ter zlasti paziti, da ne bi bili rodbinski člani neposredni objekt okuženja. Za postavitev bolnišnice za jetične bolnike v Ljubljani se na predlog dr. Alja Kosića izvoli poseben odbor. Mnogo lepih inicijativnih predlogov smo slišali na obnem zboru. Prav zanimivo pa je bilo predavanje zdravnika šefa na Golniku dr. Neubauerja, ki je podal temeljito sliko o tuberkulozi na kmetih. Po tem predavanju je bil občni zbor zaključen. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik dr. Joža Bohinjec, v odbor Rado Čelšnik, dr. France Debevec, dr. Oton Fettich, dr. Alfonz Levičnik, inž. Rado Lah, Evžen Lovšin, dr. Lavo Mastnak, dr. Robert Neubauer, dr. Ivo Pless, Filip Uratnik (enega člana imenuje mariborska liga, ko se priključi). V nadzorstvo so bili izvoljeni zdravnik šef dr. Ivan Zajec, dr. Tičar in ravnatelj Skubec. — Liga je na tem zborovanju imenovala doc. dr. Matka za častnega člana.

Hrastnik

Opozarjamo vse steklarje, da je izbruhnila stavka steklarjev v Grčiji in da je tamkajšnji podjetnik odšel v inozemstvo po steklarje. Pozivamo steklarje, da pod nobenim pogojem ne sprejmejo dela v Grčiji. Če bi se pa dotični gospod kjerkoli pojavil, naj to vsak steklar takoj sporoči podružnici steklarjev v Hrastniku, ki bo vse potrebno ukrenila. — **Podružnica Splošne delavske zveze Jugoslavije, Hrastnik.**

Jesenice

Sprememba v obč. odboru

Obč. odborniki delavske liste ss. Ažman, Čelšnik in dr. Štempihar so sporočili dne 20. t. m. dr. Stanovniku, načelniku doslej skupnega opozicijskega kluba v obč. odboru, da odlagajo funkcije v klub in da smatrajo skupnost kluba za končano. Driš. Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo, dne 24. in 25. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilm »Ljubezen z neba« z Magdo Schneider in Szöke Szakalom v gl. vlogi. Dodatka: naj-novejši zvočni žurnal in barvana zvočna Silly Simfonia. Prihodnji spored: Revizor iz Petrograda.

Maribor

Beda progovnih delavcev je naglo učinkovala

Uspeh dvodnevne zaslisevanja. — Več dela.

Zaslisevanje progovnih delavcev koroške proge s strani zastopnika direkcije državnih železnic v Ljubljani se je v Mariboru nadaljevalo tudi še v ponedeljek in deloma v torek. Vsi delavci so pojasnjevali, da so bili primorani tožiti za razliko iz leta 1923-24 le radi tega, ker je bil delovni čas

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, podružnica Maribor, vabi vse svoje člane, da se udeležijo manifestacijskega shoda, ki se bo vršil v nedeljo, 25. t. m. ob 9. uri v veliki dvorani »Uniona«.

»Svoboda«, podružnica Maribor, prične prihodnjo sredo, dne 28. novembra, zopet z rednimi predavanji. Kot prvi bo predaval g. dr. Travner Vlado o zgodovini suženjstva. Seznanil nas bo z različnimi oblikami suženjstva, ko je delavec absoluten suženj kapitalizma. Predavanje bo zelo zanimivo in naj zato nihče ne manjka. — Predavanja se bodo od slej naprej vršila vsako sredo v dvorani v Delavski zbornici, Sodna ulica št. 9-II. Začetek ob 20. uri, vstopnine ni, tako, da je obisk predavanj omogočen vsakomur.

2 Din — za kopanje kanalov. Neka mariborska stavbena tvrdka je prevzela v Melju večje delo za napravo kanalov. Delavcem, ki ves dan kopljejo jarke v trdo zemljo, ozir. stlačeni gramoz za kanale, plačuje tvrdka komaj 2 Din na uro. Delajo 8 ur dnevno, tako da zasluži delavec s tem najtežjim delom celih 16 Din dnevno. Kako globoko bo še padla usoda revnega ljudstva? Zdi se, da še ni konec tega nezasišanežanja mezd.

Takšno izstavitev je treba plačati. V neki tekstilni tovarni so imeli par tednov

tako skrčen, da niso mogli več živeti in čakati dalje na razliko. Popis bede teh železničarjev je bil tako strahoten, da sta zastopnika direkcije nemudoma predložila te zapiske v Ljubljani in danes je že prišla odredba, da bodo na koroški progji delali ta mesec vse delovne dni. Kako bo v decembru in naprej do marca, še ni znano. B. —

preslab tok in so morali radi tega okrog 15 delavcev izstaviti od dela. Delavci seveda niso krivi, če ima tovarna preslab tok in morajo vsled tega dobiti ob takšni izstavitvi mezdo plačano. Tovarna pa jim je enostavno za tisti teden odtegnila vso plačo. Neka delavka je vložila sedaj radi tega tožbo na plačilo mezde in zraven še tudi za mezdo na dan Kraljevega pogreba, dne 18. oktobra, ko ji tudi niso plačali, ker je bila doma.

»Mi lahko v obraz pljunete, če ne bo razlike.« Pri sobotnem zaslisevanju progovnih železničarjev glede razlik so pravili železničarji tudi tole: »Bili smo lani na shodu v Unionu, kjer je govoril nek vodja narodnih železničarjev in je rekel: »Razlika je že tu, če je ne boste v kratkem dobili, mi lahko v obraz pljunete« in se je pri tem še na žepe tolkel. Ker pa razlike kljub tej svečani obljubi ni bilo, smo bili seveda globoko razočarani in mislim nobenim obljubam več verjeti, ampak se raje obrnili na sodišče.

Prepri v Glasbeni Matici pred sodiščem. V mariborskih in celo v ljubljanskih listih so se pred meseci vrstili dolgovozni članki o konfliktu, ki je nastal v mariborski Glasbeni Matici in njenim bivšim dirigentom, ozir. ravnateljem g. Hladekom, posebno pa radi njihovih glasbenih šol. Radi nekega članka, ki je izšel v »Večerniku« »Jutra«, je vložil g. Hladek po odvetniku dr. Bučarju tiskovno tožbo proti uredniku

»Večernika« pri okrožnem sodišču, ki se danj zasljuje medsebojne priče.

Obtožen hudodelstva, ker je kradel državno zemljo. V sredo se je moral zagovarjati pred kazenskim senatom okrožnega sodišča posestnik Franc Brodnjak iz St. Janža na Dravskem polju radi obtožbe hudodelstva tatvine, ker je glasom obtožbe kradel državno zemljo. Brodnjak ima namreč poleg ceste, ki pelje iz Maribora na Ptuj, njive. Tam je cestna uprava naložila precejšen kup zemlje, ki so ga dobili pri čiščenju cestnih jarkov in so ga hoteli uporabiti za razširjen ceste. Brodnjak pa je vozil z njive pšenico preko te ceste in je tiste dni odpeljal tudi 3 m³ naložene državne zemlje. Bil je ovađen radi tatvine te zemlje in se je nato zagovarjal, da je odpeljal to zemljo radi tega na svojo njivo, ker sicer ni mogel spraviti svoje pšenice domov. Cestar pa je zopet trdil, da si je hotel Brodnjak s tem pognojiti svojo njivo in je na ta način zagrešil hudodelstvo tatvine na državnem imetju. Ker sta se kmet in cestar pri tem skregala in je rekel kmet Brodnjak cestarju »smrkavec«, je bila proti Brodnjaku uvedena tudi preiskava radi razžaljenja uradne osebe, ki pa je bila potem umaknjena. Končno pa je bil zaslisan višji cestni nadzornik, ki je izjavil, da si tako zemljo lahko kmetje vsikdar odpeljejo s ceste, če za to prosijo. Sodišče je z ozirom na to izjavo Brodnjaka oprostilo krivde in kazni, pač pa bo moral Brodnjak plačati stroške svojega zagovornika.

Drva mestnim ubožcem. Od 3. decembra 1934 dalje se bodo nakazovala mestnim ubožcem drva, oziroma prispevek za nakup drv. Mestni ubožci, ki se ne nahajajo v oskrbi mestne oskrbnice, naj se zglasijo s svojimi izkaznicami ob uradnih urah v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva, Rotovski trg 9, kjer bodo prejeli zadavne nakaznice. Pripominja se, da bodo prejeli nakaznice za drva le oni mestni ubožci, ki jim je na podlagi sklepa mestnega ubožnega sveta priznana redna mesečna ubožna podpora.

Pazite na vodovodne napeljave! Pred nastopom zime je treba izprazniti in zapreti vrtno in dvoriščne vodovodne napeljave in jih obvarovati poškodb vsled mraza. Glede hišnih vodovodnih instalacij se naj iz istega razloga ob nastopu mraza pazi, da bodo okna na hodnikih, v klosetih in kletnih prostorih zaprta. Jaški z vodomerji naj bodo vedno snažni.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Kranj

Važni delavski sestanki. »Splošna delavska strokovna zveza« bo priredila delavske sestanke, in sicer: v soboto, dne 24. novembra ob 17. uri na Gorenji Savi v gostilni »Pri Savi« za vse tekstilno delavstvo. V nedeljo, dne 25. novembra ob 9. uri v Kranju, restavracija »Semen«, ob 15. uri pa v Naklem v »Stari šoli«. Poroča tajnik organizacije s. Jakomin o razmerah delavstva in delovanju organizacije. Komur gre za interese in dobrobit delavstva, naj se po možnosti vsaj enega teh sestankov udeleži.

Predavanje o delovnem pravu. »Svoboda« bo priredila v petek, dne 30. novembra ob pol 16. uri predavanje o socialni zakonodaji. Predaval bo s. dr. Reisman iz Maribora. Za predavanje vlada že dalj časa med delavstvom veliko zanimanje. Pri-
dite polnoštevilno in točno. Vrši se v društveni dvorani restavracije »Semen«.

Varujte se provokaterjev. Medtem ko vse klerikalno časopisje z najostudnejšimi lažmi blati marksizem, se »Gorenjec«, kot lokalni listič krščanskih socialcev, v glavnem peča le z marksizmom v Kranju. Vsi se še spominjamo, kako je »Gorenjec« pre-
pričeval delavce, kakšne sijajne uspehe so dosegli »krščanski« v tovarni »Ika«. Nasprotno je pa ravno taisti »Gorenjec« pisal, da smo ves fiasco v tovarni »Ika« zakrivali marksisti. To poročanje in zasramovanje naših razrednih organizacij in marksizma sploh, je rodilo baš nasprotno uspehe, kot jih je »Gorenjec« pričakoval. Delavstvo se je prepričalo, koliko je v zmagovalnih poročilih resnice in si je na podlagi tega tudi ustvarilo svoje mnenje o pisanju klerikalne žurnalistike o grozodejstvih marksizma v Spaniji. Mehiki itd. Če niti krajevna poročila niso resnična, kako naj bo resnična, kar se poroča iz teh oddaljenih krajev. Gospodje »krščanski« so hoteli nekakšen kompromis z marksisti. Mi smo pa to odklonili, ker dokler bodo pod vplivom krščanskega kapitalizma in buržoazije, o tem ne more biti govora. Ker se njihove spletke niso uresničile, so šli gotovi ljudje iz njihovega tabora za en korak naprej in začeli s provokacijami. Če mislijo, da si bodo z izzivanjem in denunciacijami opomogli, se zelo motijo. S takimi eksperimenti delavstvu pokažejo samo svoje pravo lice. Delavstvo opazuje in posluša in bo ob svojem času zopet izreklo svojo sodbo nad vami.

Koroška Bela

Ločite pojme — brez vsake demagogije

Krščanski socialci so pričeli pred nekaj tedni pošiljati občinskim odborom resolucije zaradi sanacije Bratovskih skladnic. Velika akcija v tej stvari je v teku. Bratovske skladnice so napravile že vse korake, poslane so spomenice in deputacije na vsa mogoča pristojna mesta. Obilje je poln koš, samo dejstev še čakamo in zadeva bo rešena. Krščanski socialci so zdaj pričeli delovati z resolucijami, ki naj bi jih sprejele občine, ki so na sanaciji bratovskih skladnic interesirane. Če imajo te resolucije namen podpreti akcijo bratovskih skladnic in prizadeti forumov samih, potem je njih namen hvalevreden. Če pa bodo uspešne, je drugo vprašanje. Neki odbornik večinske liste na Koroški Beli je rekel, da je takih resolucij že dovolj, kajti doslej še — na žalost — niso rodile uspeha. Njegovo mnenje je to in menda — vsaj po naši morali — je pravilnejše, če ga je povedal javno, kakor pa, da bi ga pravil na skrivaj ali sploh ne. In glej, krščanska »Delavska pravica« je v zadnji številki lopnila po njem, češ, to je zastopnik liste SMRJ in zastopnik strokovne organizacije! To je najmanj demagogija, če že ni namigavanje?! Kaj pravite? Od kdaj pa so pri nas liste občinskih odbornikov ločene po strokovnih organizacijah? To je demagogija. Prepričani smo, da bo tukajšnja podružnica SMRJ napravila pri krščanskih korake, da se jim bodo pojmi razbistrili in da bodo popravili take nelepe napade. Če je treba boja, naj bo pošten in odkrit, ne pa zahrbtn in hinavski.

Zabukovca

Zaupniški izobraževalni tečaji. Na zborovanju II. rudarske skupine za Dravsko bano-
novino v Zabukovci je bilo z velikim odobravanjem sklenjeno, da se bodo tekom zime vršili po vseh rudarskih centrih zaupniški izobraževalni tečaji. — Ta sklep se je pričel izvajati tudi pri nas. Prvo predavanje se je vršilo 12. novembra t. l. in se ga je udeležilo 60 poslušalcev. Predaval je s. Pliberšek. Da je bilo to prvo predavanje zanimivo in uspešno, smo lahko opazili že pri naslednjem predavanju. Število poslušalcev je še znatno naraslo. Šolska soba je bila premajhna, da bi našli vsi v njej prostora. Najeti smo morali veliko dvorano, pa še vedno ne vemo, če bo lahko sprejela vse obiskovalce, ki se še neprestano javljajo. — Ta ukaželnost našega delavstva pa zopet ne da spati nekaterim našim »prijateljem«, ki so radi tega vsi iz sebe. Nas to seveda ne more motiti in bomo s tečaji nadaljevali, ker se zavedamo, da le v izobrazbi leži bodočnost. Kdor pa zabavlja, naj to dela kar naprej, ako mu je drago, za nas je to najboljši dokaz, da zabavljači ne nudijo delavstvu ničesar in da se mi nahajamo na pravi poti.

Obiskovalec tečaja.

Monarhizem v Avstriji in na Madžarskem. Ob 22 letnici Otona Habsburga so priredili monarhisti v Avstriji in na Madžarskem spominske dneve. V Budimpešti so na slavnosti hoteli prodreti študenti, pa jih je policija razgnala in pozaprla. V Avstriji pa je doslej habsburškega mladeniča izvolilo 308 občin za častnega občana.

Kardinal Gasparri Pietro je te dni v Rimu umrl. Gasparri je vodil 16 let vatikansko zunanjo politiko in je tudi dejanski oče sporazuma med Vatikanom in fašizmom. Tajnik Gasparri

je bil premeten diplomat ter je v mednarodni politiki jako rad posegal v mednarodna vprašanja. Vatikanska politika akcije in aklimacije na današnje razmere je samo nadaljevanje delovanja, ki ga je začrtal umrli tajnik.

Posnemajte! Za tiskovni sklad so darovali naslednji sodrugi iz Trbovelj: Lud. Drofenik Din 5, Gradišek Iv. ml. Din 3, Logar Ivan Din 16, Karl Kačič Din 5, Franc Sušnik Din 5, Pere M. Din 3, Gradišek Iv. st. Din 2, Čerin Ivan Din 2, Gorjup Valentin Din 2, neimenovani Din 2, Čahun Maks Din 5. — Iskrena hvala.

„Prijatelj Prirode“

»Prijatelj Prirode«, Maribor. Pondeljek, dne 26. novembra se bo vršil ob 20. uri v društvenem lokalu, Ruška cesta 7, družinski večer, kjer se bo med drugim objavil tudi program za zimo. Torek, dne 27. novembra ob 20. uri se bo vršilo istotam predavanje o smučanju.

Konzumno društvo za Slovenijo objavlja, da je bil krajevni zbor pomotoma napovedan za 25. t. m. v Trzinu ter se isti vrši dne 28. t. m. ob 20. uri v Ljubljani, Žibertova ulica 27 tudi za bivše oddajališče Trzič.

Preselitev trgovine

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem preselila svojo trgovino iz Lastnega doma v Prečno ulico št. 3 (hiša Kajtner). Trgovina je popolnoma novo urejena.

Toplo se priporočam za nadaljnji obisk vsem dosedanjim cenj. odjemalcem, kakor tudi novim in zagotavljam, da se bom potrudila postreči vse odjemalce kar najbolje, posebno s svežim blagom.

MARIJA VERNIK,
Celje, Prečna ulica št. 3.

Ne bojte se zime!
Dobro oblečen človek je zaščiteno proti mrazu. Naše nizke cene omogočajo vsakomur, da se dobro obleče.
OBIŠČITE NAŠE PRODAJALNE.

TIVAR-obleke

LJUDSKA SAMOPOMOČ

registrirana pomožna blagajna v MARIBORU, Grajski trg 7
Poverjenišтво: Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu oktobru 1934

Bäumel Adolf, Maribor
Twickel Matilde, Maribor
Horvat Ludovik, Maribor
Buchmeister Franc, Ruše
Mesarec Alojz, Sv. Trojica v Slov. gor.
Hausman Alojzija, Muta
Fideršek Eliza, Budina
Koželj Neža, Sv. Jurij ob juž. žel.
Šušteršič Neža, Blatno
Stuklek Neža, Botričnica
Riegersberger Johan, Celje
Vrabič Ana, Rogatec
Stopinšek Gera, Gerečja vas
Opold Katarina, Celje
Peitler Johan, Plavč
Filipič Lovrenc, Celje
Kranjc Matilda, Gornji grad
Sucher Marija, Celje
Čadež Ignac, Trzič

Šparl Marija, Jarenina
Glazer Jozefina, Maribor
Mlinarič Frančiška, Trbovlje
Cestnik Gera, Ormož
Radanovič Martin, Sromlje
Bricman Antonija, Pameče
Klasinc Jurij, Hotinja vas
Zdolšek Roza, Maribor
Toplak Peter, Grajenšak
Terček Franc, Kranj
Stadler Marija, Lesično
Medvedšek Franc, Brezovo
Čakš Martin, Šmarje pri Jelšah
Hauptman Ignac, Šmartno pri Litiji
Šelih Sebastijan, Kamna gora
Lesjak Janez, Sv. Vid pri Ptuj
Schibert Ana, Sv. Lenart v Slov. gor.

Ferlinc Marija, Dragučova
Rojko Mihael, Dobrova
Rajšp Jernej, Sp. Breg
Veljakovič Anka, Buljkes
Kokol Marija, Maribor
Maschera Tomaž, Maribor
Gorenjak Uršula, Celje
Grobelshek Jožef, Draža vas
Železnik Peter, Maribor
Lenič Neža, Črešnjice
Krepek Ferdinand, Vurberk
Žurman Tomaž, Kostivnica
Škodič Mihael, Sp. Poljskava
Lobnik Janez, Maribor
Vovšek Alojzija, Arčlin
Račičič Ana, Krška vas
Kelc Filip, Cirkulane
Rošker Jožef, Dobrenje
Žokelj Marija, Gorenja vas
Zemljč Barbara, Lokavci

Po vseh umrlih se je takoj izplačala pripadajoča pogrebna v skupnem znesku **Din 428.000.—.**

BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO

PERJE kg Din 12.—
sivo, čehano, kg » 25.—
belo, čehano, kg » 45.—
polpuh, beli, kg » 95.—
puh, sivi, kg » 100.—
» la, kg » 125.—
» beli, kg » 150.—
» najfinejši, kg » 220.—

Vse kemično čiščeno.

Poštne pošiljke franco omot.

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor

Piguè svila, satin svila, crêpe mongol, crêpe de chine, crêpe georgette, vse po Din 28.—, dokler traja zaloga

Trpin - bazar

Preselitveno naznanilo!

Podpisani si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem preložil svojo

zlatarsko in juvelirsko delavnico

iz Dr. Rozinove ulice 12 v **Stolno ulico 2** poleg modistnega salona moje žene M. Jahn. Moja delavnica je urejena za specialno predelavo briljantnega nakita ter vseh v mojo stroko spadajočih del. Priporočam se cenj. občinstvu

AVGUST JAHN, zlatar in juvelir
Maribor, Stolna ulica 2.